

marie lærerne anderledes end f. Ex. Adjunker. Jeg tror, at deres Gjerning er ligesaa besværlig om ikke besværligere, og jeg tror, at der forlanges mere Arbejde af dem i det daglige Liv. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de af dem, som man vil have, maatte kunne stilles ved Siden af Adjunker. Det kan hændes, at man har Seminarie lærere, der ikke ere videnstabelig dannede Mænd, men saa have de andre Egenstaber, hvorved de paa anden Maade gaa forud for de videnstabeligt Dannede. De ere maaske særligt begavede i de Fag, som de besjæftige sig med, saaledes at de dels paa Grund deraf og dels paa Grund af den særlige Uddannelse, de have faaet, maa kunne anses for at være ligestillede med Adjunker i Almindelighed. Jeg hylder den Betragtning overalt, naar vi komme til at tale om vore Embedsforhold: Ikke for Mange, men forlang godt og dygtigt Arbejde af dem og løn dem anstændigt.

Laurer: Jeg er enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Lang) deri, at det ved en Lov af denne Natur maa være nødvendigt at fæste sit Blik paa den Ordning, som man maa ønske indført ved Seminarierne, og at, selv om man ikke kan indbringe det her under Diskussionen, og selv om man ikke i selve Loven kan indføre alle de herhenhørende Bestemmelser, maa man dog ved denne Lovs Behandling have for Øie den Ordning, som man anser for den ønskelige. Nu er jeg i Almindelighed enig med ham i alle de Betragtninger, han i saa Henseende har gjort gjældende, og jeg kan derfor kun slutte mig til det Ønske, han udtalte, at Udvalget vil have dette for Øie under sin Behandling af Sagen, ligesom jeg ogsaa vil udtale det Ønske, at den hævarede Minister vil tage Hensyn dertil, naar Sagen atter kommer til Forhandling med ham. Der er imidlertid et Moment til, som jeg tror, at der bør tages Hensyn til. Der har jo her i Thinget i de sidste Par Samlinger været drøftet meget udførlig en ny Ordning af Almueskolevæsenet, og det kan, forekommer det mig, ikke være Andet, end at man ved Behandlingen af en Lov om Lønningerne for Lærerne ved de Anstalter, som skulle uddanne Lærerne til Almueskolen, ogsaa har det Maal for Øie, hvortil hele denne Institution sigter. Nu er det jo fra den største Del af dette Things Side holdt for Øie, at man maatte søge at faae Religionsundervisningen fjernet fra Almueskolerne, ialtsald i den hidtil værende Skikkelse. Den Uddannelse, som Lærerne faae ved Seminarierne, er jo overveiende theologisk, eller ialtsald, det theologiske Moment spiller en overveiende Rolle i hele den Udvikling, de faae, hvilket finder sit Udtryk i nærværende Lov ogsaa der, ved, at den Indretning er bibeholdt, at Forstanderne for Seminarierne, paa een nær, skulle være Præster. Det er ogsaa en Side af Sagen, som maa tages under Overveielse, og jeg antager, at

naar vi komme saavidt, som det Forslag, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har fremsat, tilsigter, eller hvis vi skulle komme til en Ordning i den Retning, som er foreslaaet fra anden Side her i Thinget, vil man i begge Tilfælde komme til en Fjernelse af Religionsundervisningen i dens nuværende Skikkelse fra Almueskolerne; men saa vil man i høi Grad beklage, at man ikke for længe siden er kommen til at borttage den theologiske Del af Seminaristernes Uddannelse (Berg: Indskrænke!) ja, eller indskrænke den. Det er altsaa denne Side af Sagen, som jeg ikke har kunnet undlade at henvende Opmærksomheden paa ved dette Lovforslag, idet jeg ikke skal udtale mig nærmere om, paa hvilken Maade dette Hensyn kan blive fyldestgjort gjennem dette Lovforslag. Imidlertid kan det selvfølgelig blive Gjenstand for Overveielse i det Udvalg, hvortil Loven vel vil blive henviset.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Seavenius): Jeg har kun ganske faa Bemærkninger at gjøre. De ærede Medlemmer, der have havt Ordet, have kun omtalt den Del af Loven, som omhandler Lønningerne ved Seminarierne; jeg veed ikke, om jeg turde tage dette som Bevis paa, at man var fuldstændig tilfreds med alt det Dørlige. — Et aaret Medlem fra Skanderborg (Vajer) har gjort nogle Bemærkninger om Titelen; men det vil jeg virkelig lade ligge, det forekommer mig, at det er naturligt, at man bruger de officielle Titler i officielle Lovforslag, men det er jo iøvrigt en temmelig ligegyldig Sag. Andre ærede Medlemmer, særlig det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Lang) har, idet han jo forøvrigt anerkjendte, at der var Grund til at forbedre Lønningerne ved Seminarierne, dog ment, at det for Fremtidens Skyld var rigtigt, at man ikke slog noget Nyt fast ved denne Lov — saaledes forstod jeg ham ialtsald. Men der er ikke gjort noget som helst Forslag om at slaa noget Nyt fast. Ordningen nu for Liden er saa: der findes fire Forstandere, hvoraf de tre have deres Hovedindtægt af anden Embedsgjerning, altsaa kun een Forstander, der væsentlig er pensionsberettiget som Seminarieforstander, og endelig findes der for Dieblisset sytten Lærere, hvoraf kun fire ere pensionsberettigede; jeg har ikke turdet gaa videre, har ikke foreslaaet mere end det. Man vil altsaa se, at, selv om man vedtager usorandret, hvad jeg har foreslaaet, bliver der ikke en eneste Embedsmand mere; det vil være akkurat ligesaa let at komme bort fra den nuværende Seminarieordning, hvis man forøvrigt derom kunde blive enig, hvad jeg for Dieblisset ikke her skal udtale mig om, det vil ikke gjøre nogen som helst Forandring, enten man vedtager eller ikke vedtager denne Lov, det vil som sagt være lige let og lige vanskeligt at komme bort fra den nuværende Seminarieordning. Jeg finder mig ikke